

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 54 stemmer (KF, V, FP, CD og KRF); 63 (S, SF og RV) stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om udvisning af statsløse palæstinensere.

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Fremsat 28/1 92. Første behandling 30/1 92. Betænkning 20/2 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 6 (FP) stemte for, 113 (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 211:

Forslag til lov om opholdstilladelse for statsløse palæstinensere fra Libanon.

Af Elisabeth Arnold (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Fremsat 28/1 92. Første behandling 30/1 92. Betænkning 20/2 92. Anden behandling 25/2 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

I den tid, hvor dette forslag har været drøftet, har justitsministeren og andre fra regeringspartierne udtalt meget store og meget stærke ord om, hvor forkert det var at gennemføre en særlov vedrørende statsløse palæstinensere.

Som bekendt henvendte fem af Folketingets partier udgørende et stort flertal i Folketinget sig i september 1991 til ministeren for at bede ham om at løse problemerne ved at bruge den bemyndigelse, som udlændingeloven giver ham. Dette nægtede ministeren med den begrundelse, at han ikke havde nogen bemyndigelse til at løse sagen.

Dette spørgsmål har som bekendt været rejst over for ombudsmanden, og i går modtog vi så redegørelsen fra ombudsmanden, en redegørelse, hvor han klart og helt utvetydigt meddeler, at justitsministeren har handlet imod loven.

Jeg skal ikke citere meget fra ombudsmandens redegørelse, kun komme med et enkelt citat, hvori det hedder:

»Det forhold, at Justitsministeriet måtte finde, at klagerreglerne er uhensigtsmæssige, kan ikke begrunde en afvigelse fra lovens regler.«

Dette er, tør man nok sige, heldigvis en meget usædvanlig udtalelse, men det er til gæld en overordentlig klar udtalelse.

På den baggrund er jeg enig i det valg af stærke ord, der er brugt i den senere tid, men efter vores vurdering må de møntes ikke på den omstændighed, at det har været nødvendigt at lave en særlov, men på ministeren og hans optræden. Det bliver så i øvrigt en sag, der skal drøftes i Retsudvalget, men denne sag burde have været løst af justitsministeren. Det har han i strid med gældende lov påstået at han ikke havde bemyndigelse til, og derfor har det været nødvendigt – selv om vel ingen har syntes, at det har været ønskværdigt – at gennemføre loven her i Folketinget.

Elisabeth Arnold (RV):

I efteråret henvendte repræsentanter for et stort flertal af Folketingets medlemmer sig til justitsministeren og bad justitsministeren om at give humanitær opholdstilladelse til en række palæstinensiske asylsøgere. Dette ønskede justitsministeren ikke at gøre. Justitsministeren har siden hævdet, at det ikke var muligt for

[Ellisabeth Arnold]

ham at gøre det, at det ikke var lovligt at gøre det, og at det ikke var hans ansvar.

Det har nu vist sig ved den sidste rapport fra ombudsmanden, at det var ministerens ansvar, en placering af ansvaret, som vi fra Det Radikale Venstres side hele tiden har hævdet måtte ligge hos ministeren. Rapporten viser klart, at justitsministeren har smøget ansvaret af sig. Ministeren har overladt ansvaret til andre, nemlig til Flygtningenævnet, som ikke kunne træffe disse afgørelser.

Denne praksis har vist sig at være forkert. Justitsministeren har haft to forskellige fortolkninger i sit ministerium, den rigtige og den forkerte. Den rigtige kom ikke frem, den forkerte blev gjort til ministerens egen. Derved slap ministeren for at tage de ubehagelige beslutninger, bl.a. om at hjemsende afviste asylsøgere til hjemlandet.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren: Kan man udelukke, at der ville være kommet andre afgørelser i de mange sager om statsløse palæstinensere, såfremt den rigtige fortolkning havde været brugt? Kan man udelukke, at det havde været fuldstændig unødvendigt, at vi havde haft hele denne sag om de statsløse palæstinensere?

Pernille Frahm (SF):

Der har været en skarp kritik rettet mod forslagsstillerne til dette lovforslag og mod det flertal, der står bag det. Den kritik kan det mindretal, der ikke ønsker at være med til at stemme for denne lov, og især regeringspartierne alene tage ansvaret for. Hvis justitsministeren havde fulgt loven og rettet sig efter en henstilling fra et flertal i dette Folketing, havde dette sandsynligvis ikke været nødvendigt.

Egentlig mener vi i SF, at den slags burde føre til et mistillidsvotum til den siddende justitsminister, men da der ikke er flertal for dette, må det i hvert fald give som resultat, at SF kommer med sin skarpe kritik af den måde, hele sagen omkring de statsløse palæstinensere er blevet behandlet på.

Pia Kjærsgaard (FP):

I hvert fald er jeg i dag ved tredjebehandlingen mere forberedt, end jeg var ved andenbehandlingen, på, at der ikke er nogen fra regeringspartierne, som går op og tager ordet i anledning af denne besynderlige lov.

Jeg tror aldrig nogen sinde – jeg kan i hvert fald ikke mindes det – at et lovforslag har virket så stærkt på min person eller på befolkningen som helhed; det er mit indtryk. Og så det, at de fra regeringspartierne, som ellers har udtalt deres skarpe misbilligelse, hvor det kunne lade sig gøre rundt omkring i medierne, blot ønsker, at denne sag skal passere, uden at der i øvrigt sker noget, uden at det får konsekvenser, og i øvrigt bare bøjer hovedet og finder sig i det! Jeg vil tillade mig at kalde det slapt, holdningsløst og ikke særlig ærligt.

Vi har i dag til morgen fået de sidste svar fra Retsudvalget på de spørgsmål, som Fremskridtspartiet stillede igennem udvalget. Jeg har lige modtaget dem her, præcis inden vi er gået til møde her i salen, hvor vi skal behandle sagen. Jeg synes ikke, det er særlig ansvarligt, at man først nu modtager svar på nogle af de stillede spørgsmål. Fremskridtspartiet havde rent faktisk bedt om at få udsat behandlingen af dette forslag, så der forelå klare redegørelser fra udvalgets side om de konsekvenser, også de økonomiske, det kunne indebære.

Jeg må konstatere, efter at jeg har skimmet – for meget andet har man jo ikke tid til – disse svar, at de påstande, som jeg fremførte under andenbehandlingen, hvor der forelå et svar fra Justitsministeriet, om de kriminelle ansøgere, der nu får opholdstilladelse i Danmark, viser sig at holde stik. Jeg må konstatere, at disse personer får varig opholdstilladelse. Jeg må også konstatere, at andre grupper vil kunne komme og kræve nøjagtig det samme som de statsløse palæstinensere. Det fremgår i hvert fald af de besvarelser, der foreligger fra Justitsministeriet. Hvis ministeren mener, at det er forkert, hvad jeg står her og fremfører, så mener jeg, vi må kræve, at ministeren giver et andet svar.

Jeg må også konstatere, at man ikke kan gøre op, hvad de økonomiske konsekvenser bliver af denne særlov.

Jeg skal ikke alene rette min skarpe kritik mod ministeren, jeg skal bestemt også rette kritikken mod det flertal, som gennemfører denne lov. Men det er altså som sagt aldeles slapt, holdningsløst og uærligt af ministeren at handle på denne måde.

Det er også blevet konstateret senere – således som Fremskridtspartiet hele tiden har fremført – at det er ministeren, der har ansva-

[Pia Kjærsgaard]

ret i denne sag. Det er ministeren, som kunne have afgjort sagen for lang, lang tid siden. Det er ministeren, som står som ansvarlig for, at denne sag har udviklet sig på den måde, som den har, og vi vil naturligvis i samrådet i dag i Retsudvalget kræve et svar fra ministeren om, hvordan han agter at opretholde tingenes tilstand fremover, om dette skal fortsætte, om ministeren stadig væk vil henvise til Flygtninggenævnet eller ministeren vil erkende det ansvar, den forpligtelse og den kompetence, han har som minister.

Arne Melchior (CD):

CD har ved både første og anden behandling og gennem vort betækningsbidrag redegjort for sin stilling. Jeg skal ikke gentage det her. Vi har altså også meddelt, at vi må stemme imod dette lovforslag, men vi hører ikke til den gruppe af personer eller partier, der har fremført den af fru Pernille Frahm omtalte skarpe kritik. Vi har udtalt vor respekt for intentionerne, men ikke fundet metoden egnet.

Det er heller ikke os, der har forlangt justitsministerens hoved på et fad eller altså, for at tale dansk, hans afgang. De toner har lydt fra Fremskridtspartiet. Jeg ville så gerne, at justitsministeren ville lægge mærke til, hvorfra det er kommet, og hvor han har folk, han kan forhandle med, og hvor han ikke har det. Og jeg ville være glad, hvis den erkendelse ville præge ministerens stillingtagen og handlemåde.

Må jeg så sige i anledning af de seneste begivenheder, altså Folketingets tillidsmands, ombudsmandens, besked til justitsministeren og til os alle sammen, at jeg er bekymret. I CD er vi bekymrede indtil bange for den udvikling, der er blevet mere og mere tydelig i forholdet mellem regeringen og Folketinget, i virkeligheden også i forholdet mellem regeringen og offentligheden, hvorfor offentligheden har anledning til at være bekymret. Jeg vil da med glæde notere, at justitsministeren i går har sagt, at han vil rette sig efter den fremførte kritik. Godt nok.

Jeg må også, som vi alle må, give enhver minister og ethvert ministerium en vis margen for fejl. Men ærlig talt, når fejl sker igen og igen og igen i en ganske bestemt type af sager, fejl, som ikke nær så ofte og ikke nær på samme måde sker i andre typer af sager, skal man have næsten overmenneskelige selvberoligelsesevner

for at sige: Nå ja, hændeligt uheld. Der er her tale om så lang en serie af sene svar, af mangelfulde svar, af fejlfyldte svar, at det må ligne et mønster, og skylden for, at det ligner et mønster, kan i hvert fald ikke være vores som iagttagere af, hvad der sker, men må være deres, der har hele denne liste af fejl hos sig.

Det er fuldstændig ødelæggende for den høje standard, vort politiske offentlige liv plejer at have. Det kan godt være, at nogle lederskrifter ikke finder, at det er sådan – og selvfølgelig er den ikke god nok – men relativt målt har vi en høj standard her i landet. Men bliver der ved med at ske den slags fejl i så stort et antal, er det et grundskud for tillidsforholdet og et grundskud for kvaliteten, for troværdigheden mellem den enkelte borger og myndigheder i bred forstand og mellem Folketinget og regeringen, mellem opposition og regering. Og det kan vi ikke være tjent med. Når det igen mange år sker på steder som i som hæderkronede opfattede ministerier, så bliver gåsehuden, så bliver de røde knopper altså så meget tydeligere.

Min sidste bemærkning skal gælde den fejlfortolkning af loven, som justitsministeren har gjort sig skyldig i, og som jeg har diskuteret med ham i årevis. Jeg er godt nok gået ud af mellemskolen og har ikke lugtet til noget juridisk fakultet, men jeg har altså haft samme opfattelse – hvis jeg må spille mig så højt op – som ombudsmanden, og den har jeg givet udtryk for mangen en gang, at det er justitsministeren, der har retten og pligten til og ansvaret for at træffe de endelige afgørelser. Og at han har forstået dette anderledes, har i virkeligheden vidtgående følger eller kan i hvert fald have haft det, ikke kun for de personer, der er omfattet af lovforslag nr. L 211. I snesevis, i hundredvis, måske i tusindvis af tilfælde er der undladt at blive handlet human og retfærdigt i dette land, fordi justitsministeren har misforstået sin opgave og undladt at træffe de beslutninger, som jeg godt kan føle med ham i at han helst vil være fri for – for de er svære og ansvarstvingende – men som hans embede altså fører med sig at han ikke kan undsige sig fra.

Jeg er dybt urolig over det antal, få eller mange, der kan være forekommet, fordi denne sidste klageinstans, denne sidste afgørelsesinstans på en måde har sat sig selv ud af funktion, og jeg håber, at justitsministeren, når han

[Arne Melchior]

tager ordet i debatten her, vil sige, at han også beklager, at han har forsømt den del af det. Han skal ikke dømmes hårdere, end vi andre skal dømmes, på ingen måde, men det hører altså med til rimelighed, når fejl er konstateret. Og mange ting i dette land ville have været lykkeligere netop i år, hvis indtrufne fejl i andre og lignende sager var blevet erkendt, accepteret og rettet på et tidligere tidspunkt. Jeg ville så gerne have, at denne sag ikke skal udvikle sig til en ny pestbyld i dansk offentligt liv.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg beklager selvfølgelig, at hr. Arne Melchior føler, at den kritik, jeg kom med heroppefra, specielt var rettet mod CD. Det er den naturligvis ikke, den er specielt rettet mod regeringspartierne. Men man kan selvfølgelig alligevel undre sig over, at CD efter den i øvrigt udmærkede tale, hr. Arne Melchior holdt, stadig væk vælger ikke at stemme for loven.

Jeg vil gerne høre, om hr. Arne Melchior ikke mener, at hvis disse regler var blevet fulgt i denne sag, havde denne lov ikke været nødvendig. Det er i hvert fald SF's synspunkt.

Så vil jeg gerne bede mig fritaget for, at fru Pia Kjærsgaard kommer herop den ene gang efter den anden og tager befolkningen som helhed til indtægt for sit meget specielle menneskesyn. Det tror jeg vi er mange der gerne vil være fri for.

Derefter vil jeg gerne opfordre ministeren til at komme op og svare på det direkte spørgsmål fra fru Elisabeth Arnold, og det afventer vi med spænding.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Ministeren får ordet i rækkefølgen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jamen tak skal du ellers have, var jeg fristet til at sige!

Men jeg skal så nøjes med, fru Pernille Frahm, at tage to tredjedele af befolkningen til indtægt. Det kan jeg såmænd også sagtens leve med. Det viser alle meningsmålinger jo i øvrigt.

Men jeg vil gerne sige til hr. Arne Melchior – det var derfor, jeg bad om en kort bemærkning – at jeg kan simpelt hen ikke finde ud af CD's holdning i denne sag. CD har det lige-

som det danske vejr, og det er jo fuldstændig uforudsigeligt. Det har hr. Arne Melchior selv udtalt på et tidspunkt, og det er korrekt. Men jeg fatter ikke, at hr. Arne Melchior kan starte med at stå heroppe og skælde mig ud for mine anklager mod ministeren, hvorefter hr. Arne Melchior selv fyrer nogenlunde det samme skyts af og stadig væk ender med at stemme imod lovforslaget. Det er jeg selvfølgelig godt tilfreds med, men samtlige de ordførertaler, som hr. Arne Melchior har holdt på dette område, siger altså noget helt andet. Det er meget svært at finde ud af.

Jeg forstod på formanden før, at ministeren ville få ordet til sidst. Jeg er meget spændt på, hvad ministeren siger, for jeg kan da også være enig med de foregående ordførere i, at vi har hver vores holdning til det, men at det er ministeren, der har ansvaret, og jeg synes, at vi trænger til at høre her fra Folketingets talerstol, at alle de udtalelser, ministeren er kommet med om, at det er Flygtningenævnet, der i sidste instans har ansvaret, er lodret forkerte. Det er ministeren, der har ansvaret, det er ministeren, der må gå herop og erkende, at han kunne have sendt palæstinenserne ud af landet for lang tid siden.

Så vil jeg også gerne høre ministeren, om man egentlig ikke kan regne det her som lidt af en omvendt tamilsag. Sådan vil jeg tillade mig at kalde det. Altså dér, hvor ministeren kunne have gjort noget, som ville have været fuldt lovligt, har ministeren afholdt sig fra det og har henvist til andre instanser. Jeg synes, man godt kan kalde det en omvendt tamilsag. Jeg synes egentlig, det er en pudsigt situation, Folketinget befinder sig i lige nu.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Arne Melchior holdt for tredje gang en af sine meget fremragende taler om udlændingepolitik og flygtningespørgsmål. Hr. Arne Melchiors sindelag i disse sager betvivler vi ikke fra radikal side. Vi har altid beundret hr. Arne Melchiors synspunkter i denne sag.

Men det er jo lidt underligt, at hr. Arne Melchior fremhæver og beskriver meget detaljeret, hvor mange fejl der er sket, hvor mange ufuldstændige og fejlagtige svar vi har modtaget i udvalget, hvor mange på det nærmeste vildledende bemærkninger og svar der er kommet på spørgsmål fra udvalget, og så alligevel en-

[Elisabeth Arnold]

der med at stemme imod denne lov. Jeg kan ikke forstå det, og jeg må sige til hr. Arne Melchior, at hvis det havde hvilet på CD's spinkle skuldre at skulle have ansvaret for, om denne lov kom igennem eller ej, så er det jo tænkeligt, at udfaldet ville være blevet et noget andet. Men det er helt i orden, hr. Arne Melchior, mine skuldre er brede nok. Hr. Arne Melchior kan godt gemme sig bag min ryg, det gør ikke spor, og så sige alle de pæne ord og alligevel ende med at stemme imod loven.

Jeg synes, det er en lille smule vælgerbedrag at holde alle disse smukke taler om, hvor megen uret der er sket i Justitsministeriet, hvor megen uret der er sket ved behandlingen af disse sager, og så alligevel sige: Nej, vi vil alligevel ikke have noget med det at gøre. Men man ved jo godt, at loven bliver vedtaget, så derfor kan man sidde og hygge sig og alligevel have holdt på begge heste på én gang.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Til fru Pernille Frahm vil jeg sige, at jeg følte ikke, at hendes udsagn specielt var rettet mod CD. Jeg sagde bare for en ordens skyld, at vi altså ikke har deltaget i dette. Jeg er så enig i, når fru Pernille Frahm spørger mig, om denne lov helt kunne have været undgået, hvis der havde været administreret rigtigere, at det tror jeg nok den kunne.

Så vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, at hun tager fuldstændig fejl af det danske vejr. Det er ikke spor uforudsigeligt. Men fru Pia Kjærsgaard behøver jo heller ikke at have forstand på meteorologi. Nu har jeg haft lidt med det at gøre i nogle år. Det danske vejr er særdeles forudsigeligt. Og det er kendt, hvordan det danske klima og det danske vejr opfører sig, præcis som CD, men CD er altså ikke et vejrhaneparti, fordi vi er som det danske vejr. Vi retter os ikke efter, hvad vej vinden blæser, og hvad der lige p.t. er populært. Men o.k., der er så meget, fru Pia Kjærsgaard ikke har forstand på, altså heller ikke meteorologi, og at hun ikke kan forstå CD's holdning, det bekymrer mig overhovedet ikke.

Så undrer fru Pia Kjærsgaard sig over, at også vi er kritiske over for justitsministeren. Fru Pia Kjærsgaard mener, at så må vi jo kunne tage hende i hånden og stemme sammen med hende eller mene sammen med hende. Det kan

vi aldeles ikke. Man kan udmærket være kritisk over for en lov, over for et synspunkt, over for en person eller en administration ud fra hver sit ståsted og hver sit synspunkt.

Det bekymrer mig selvfølgelig mere, når fru Elisabeth Arnold ikke forstår vores stillingtagen. Men vi stemmer sandelig ikke imod på grund af og lader ikke vores afstemning influere af de forkerte svar, der er givet. Altså: Den omstændighed, at der er givet mangelfulde svar, kan da ikke få os til at ændre opfattelse af, hvorvidt denne lovgivning er en hensigtsmæssig måde at ordne den sag på. Vi kan konstatere fejlene, og vi kan beklage dem. Jeg kan forsikre fru Elisabeth Arnold, at vi ikke på nogen måde sidder og hygger os.

Vi har givet ministeren det råd, som er i overensstemmelse med den henvendelse, som vi sammen med fru Elisabeth Arnold – i alt 5 partier – sidste efterår rettede til justitsministeren. Den linje har vi holdt fast ved, og dermed tror jeg nok at vi står på et ganske solidt fundament.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal bare sige til hr. Arne Melchior, at vi jo stemmer sammen.

Ole Espersen (S):

Det er et lovforslag med et godt sigte; men det er klart, at det ikke er særlig heldigt at skulle give love, der er så konkret udformet, som denne lovgivning er. Og det har da også givet nogle betænkeligheder hos mig selv.

Vi kan meget vel komme i den situation, at der er personer, der har præcis det samme behov for at få opholdstilladelse, men som falder uden for lovgivningen. Men det kan jo ikke forhindre, at vi lovgiver for at hjælpe dem, som vi mener klart bør hjælpes, og hvor vi mener der oven i købet er hjemmel i den allerede eksisterende lov.

Men det er selvfølgelig uheldigt, og jeg mener, at det er Folketingets forpligtelse og i øvrigt også regeringens forpligtelse at være opmærksom på i fremtiden, når loven er trådt i kraft, om der skulle være tilfælde, hvor asylsøgere har præcis det samme behov, som de, der dækkes af denne lovgivning, har. Det går jeg ud fra sker, og derfor er jeg også i stand til at stemme for lovforslaget. Det er jeg så meget

[Ole Espersen]

desto mere, som jeg bliver mere og mere bestyrket i, at det en gang imellem simpelt hen er nødvendigt at lade Folketinget overtage en del af administrationen af udlændingelovgivningen.

Jeg kan fortryde, at vi ikke har gjort det tidligere. Det kan jeg faktisk. Jeg tænker ikke blot på tamilsagen, jeg tænker også på den lovstridige administration af udlændingelovens § 17, som i adskillige år var til stor ulykke for mange, mange flygtninge her i landet.

Det kan altså blive nødvendigt, og jeg vil sige til de kritikere blandt de borgerlige partier, der skælder ud på Socialdemokratiet og andre, der stemmer for dette lovforslag, fordi vi, som man siger, blander os i administrationen: Ja, det kan godt være rigtigt, men det kan åbenbart være nødvendigt en gang imellem, og jeg synes, at beghenhederne i går klart viste, hvor nødvendigt det er.

Vi er inde i en parlamentarisk udvikling, der er højst usædvanlig og uheldig. Men det er vi nu engang; og så længe vi fortsætter ad den vej, risikerer vi, at tilfælde som dette bliver hyppigere og hyppigere.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg forstår fortsat ikke CD's stillingtagen til dette spørgsmål, og det undrer mig, at hr. Arne Melchior forstår den.

Hvis vi alle sammen gjorde, som hr. Arne Melchior og hr. Arne Melchior's parti gør, nemlig talte varmt for disse menneskers sag, begrundede og beskrev alle de fejl og langsomme sagsbehandlinger, der har været, den ansvarsforflygtigelse, der har fundet sted, påpegede at disse mennesker ikke har fået en konsekvent og fair behandling i hele systemet, og så sluttede med at sige: I øvrigt sørger vi for at stemme imod – så ville de pågældende personer blive udvist. På den måde påtager hr. Arne Melchior sig også et medansvar. Det drejer sig om ansvar, og jeg synes, hr. Arne Melchior skal gøre sig klart, at vi altså er nogle, der siger, at nu må vi påtage os det ansvar og sørge for, at denne uret ikke sker.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Vi er inde i en positiv udvikling. Fru Pia

Kjærsgaard er nu gået tilbage fra at tage hele befolkningen til indtægt for sit meget specielle menneskesyn til at tage en tredjedel af befolkningen til indtægt for sit meget specielle menneskesyn. Hvis man slår op og ser, hvor mange stemmer Fremskridtspartiet sidste gang fik for sit meget specielle menneskesyn, og hvordan det står i forhold til en tredjedel af befolkningen, så tror jeg, fru Pia Kjærsgaard bliver nødt til at skære lidt ned på sin meget vrede tilhænger-skare.

Og så glæder vi os stadig væk til ministerens svar.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Fru Elisabeth Arnold forstår stadig ikke CD.

Jeg lagde dog mærke til, at hr. Ole Espersen viste nogen forståelse for, at dette lovforslag er af meget specifik art, og det har da både inden for Det Radikale Venstre og inden for de partier, der stemmer for i dag, voldt ganske mange vanskeligheder at få det lavet. Det er en kendsgerning, at det har været svært at få det formuleret, og man var ikke, da man fremsatte det, ret sikker på, at det var den rigtige måde at gøre det på. Derfor mener jeg, at fru Elisabeth Arnold, selv om hun ikke forstår os i CD, i hvert fald bør vise forståelse.

I øvrigt er jeg uenig med fru Elisabeth Arnold, når hun siger, at disse mennesker ville blive udsendt, hvis det foreliggende lovforslag ikke blev vedtaget. Det tror jeg ikke på. Jeg sagde allerede ved førstebehandlingen, at justitsministeren i virkeligheden burde sende Det Radikale Venstre byens største buket blomster og takke, fordi De Radikale befrier ham for selv at tage ansvaret. Det mener jeg stadig, og med alt det, der netop under udvalgsbehandlingen er kommet for en dag om, hvordan sagsbehandlingen har været, føler jeg mig overbevist om, at de ikke var blevet udsendt.

Derfor mener jeg, at det var det rigtige, vi gjorde i form af de fem partiers henvendelse af september i fjor til justitsministeren. Jeg tror ikke, justitsministeren var kommet politisk levende fra at have handlet i uoverensstemmelse med det af et flertal i Folketinget klart tilkendegivne ønske. Så dumdristig tror jeg trods alt ikke han ville være.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal sige til fru Pernille Frahm, som bruger de sædvanlige floskler – der efterhånden ligger til Socialistisk Folkeparti – om specielle menneskesyn, at vi i Fremskridtspartiet ikke har et mere specielt menneskesyn end de medlemmer af regeringspartierne, som i disse minutter blot sidder og bøjer nakken og føler sig som hr. Flovmand. Det er nøjagtig de samme synspunkter. Forskellen er bare, at Fremskridtspartiet tager konsekvensen, stemmer imod denne lovgivning, som vi synes er fuldstændig tåbelig, gør nøjagtigt det samme i folketingsalen, som vi gør rundt omkring til medierne og i forsamlingshusene, hvor medlemmer af regeringspartierne slår sig op på at være de store humanitære åndsfæller her i folketingsalen, men hvor tingene er anderledes ude i det virkelige liv. Der har vi ren – og så er jeg fristet til at sige noget, man ikke må sige fra Folketingets talerstol, men fru Pernille Frahm ved godt, hvad jeg mener – og så synes jeg ikke, man blot kan sige, at vi har et specielt menneskesyn.

Jeg vil tillade mig at sige, at de folketingsmedlemmer, som i dag stemmer for denne særlovgivning, burde udstyres med narrehatte. Så kunne befolkningen med sine egne øjne se, hvem det er, der har gjort det. Jeg synes, det er så flovt for Folketinget, det, der foregår her i øjeblikket.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning, og så henstiller jeg, at de korte bemærkninger bliver færre, end det tegner til.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er endnu en – og måske den sidste – kort bemærkning til hr. Arne Melchior. Jeg vil gerne prøve at vise forståelse for CD's synspunkter og holdninger i denne sag. CD har klart sagt, at det har megen sympati for de mennesker, der er involveret i denne ulykkelige sag, og sympati for dem, der er kommet i en lignende situation, men man kan ikke lide dette lovforslag. Man har imidlertid ikke fra CD's side påvist nogen som helst anden vej at gå, man har ikke været behjælpelig med nogen som

helst anden måde at formulere tingene på, ikke prøvet at sætte andre løsninger i stedet.

I denne forbindelse henviser hr. Arne Melchior til den henvendelse, fem partier i efteråret rettede til justitsministeren om at give humanitær opholdstilladelse til de pågældende personer, og siger frimodigt, at han sandelig ikke tror, at de personer ville være blevet udvist, idet han er helt sikker på, at justitsministeren ville have fulgt dette flertal.

Der gik altså 5 måneder, hvor justitsministeren hårdnakket fastholdt, at han ikke ville røre ved denne sag, det var slet ikke hans område, det var ikke hans ansvar. Derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren i forlængelse af det spørgsmål, jeg stillede før: Har justitsministeren overhovedet på noget tidspunkt tænkt sig at rette sig efter den appel, som fem partier her i Folketinget stilede til justitsministeren i september måned om at give humanitær opholdstilladelse? For hvis ministeren havde tænkt sig at gøre det, kunne han jo bare have sagt det, og så havde denne lovgivning været fuldstændig overflødig.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Hvis jeg var medlem af et af regeringspartierne, ville jeg styrte herop på denne talerstol og dementere det, fru Pia Kjærsgaard sagde lige før. Men jeg har ikke set noget stormløb herop.

I øvrigt vil jeg gerne sige til fru Pia Kjærsgaard, at hun præcis illustrerede det, jeg mener med menneskesynet: Fru Pia Kjærsgaard er villig til at udstyre dem, der stemmer for denne lovgivning, med narrehatte. I andre lande og til andre tider har man udstyret sine politiske modstandere med andre særlige kendetegn. Det taler for sig selv.

Grove (KF):

Jeg kan oplyse, at udvalget, efter at lovforslaget under anden behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, har behandlet det i et møde, og at et flertal bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget herefter indstiller lovforslaget til uændret vedtagelse.

Et mindretal bestående af Det Konservative Folkeparti, Venstres, Fremskridtspartiets, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folke-

[Grove]

partis medlemmer af udvalget indstiller lovforslaget til forkastelse.

Justitsministeren (Engell):

Hr. Arne Melchior rejste et spørgsmål, som jeg gerne vil indlede med at kommentere, nemlig spørgsmålet om forholdet mellem justitsministeren, Justitsministeriet og Folketinget. Det er selvfølgelig også et tema og et spørgsmål, som ligger mig og mit ministerium utrolig meget på sinde. Jeg har tidligere givet udtryk for – og det vil jeg gerne gentage – at jeg mener, at meget af den kritik, der er fremkommet både i medierne og fra politisk hold, er ubegrundet. Men det ændrer jo ikke, at det er en politisk realitet, som jeg naturligvis må forholde mig til, og derfor vil jeg gerne sige til hr. Arne Melchior, at jeg synes, situationen understreger, at det er vigtigt, at der er den fornødne tillid. Jeg forstår, at det er et spørgsmål, som vi skal overveje i fællesskab, og det er jeg indstillet på, og det håber og tror jeg også andre er; sådan opfattede jeg hr. Arne Melchiors tilkendegivelse.

For så vidt angår selve det forslag, som nu er til tredje behandling, vil jeg gerne til indledning sige, som jeg også har gjort det ved første- og andenbehandlingen, at det efter regeringens opfattelse er en forkert beslutning, et flertal i Folketinget er indstillet på at træffe i dag. Jeg har ved de tidligere behandlinger grundigt argumenteret for, hvorfor vi har den opfattelse, og det skal jeg ikke gentage.

Men jeg vil dog gerne minde om, at størstedelen af de personer, som omfattes af lovforslaget, har fået et endeligt afslag på opholdstilladelse både i Direktoratet for Udlændinge og i Flygtningenævnet, hvor deres forhold – for nogle vedkommende flere gange – har været vurderet særdeles nøje.

Herudover er der nogle andre forhold, som jeg vil knytte nogle bemærkninger til, og det er selvfølgelig ikke mindst den kendsgerning, at Folketingets ombudsmand i forgårs har afgivet en udtalelse om fremgangsmåden ved udsendelse af asylansøgere, som har fået afslag på opholdstilladelse.

Ombudsmanden har i sin skrivelse præciseret, at det er hans opfattelse, at der i det tilfælde, hvor en asylansøger, der har fået afslag på sin ansøgning, påberåber sig, at udsendelsen er i strid med udlændingelovens § 31, af Direktoratet for Udlændinge skal træffes en selvstæn-

dig forvaltningsretlig afgørelse om udsendelse, og at en sådan afgørelse fra Direktoratet for Udlændinge vil kunne påklages til justitsministeren, der således har det endelige retlige ansvar for udsendelsen, og at en sådan klage skal have opsættende virkning.

Ombudsmanden har også henstillet, at der, indtil en lovændring eventuelt er gennemført, bør træffes afgørelse i overensstemmelse med denne fortolkning af reglerne i udlændingeloven og forvaltningsloven, og da spørgsmålet om en ændring af bl.a. udlændingelovens § 31 kan forventes forelagt for Folketinget i løbet af relativt kort tid, foretager ombudsmanden i øvrigt ikke videre i sagen.

Jeg har valgt at knytte et par bemærkninger til udtalelsen fra ombudsmanden, fordi den jo i de seneste dage i debatten i medierne og også her i dag i folketingssalen bliver kædet sammen med særloven om palæstinenserne.

Jeg vil dog gerne begynde med at sige, at jeg netop med baggrund i udtalelsen fra ombudsmanden med umiddelbar virkning har sørget for, at Direktoratet for Udlændinge skal træffe en sådan forvaltningsretlig afgørelse om udsendelse i tilfælde, hvor en asylansøger, der har fået afslag, påberåber sig, at udsendelsen er i strid med § 31, og sikret, at Justitsministeriet i tilfælde af påklage vil træffe afgørelse i sådanne klagesager, og at klagesagen får opsættende virkning – med andre ord fulgt den konklusion, som ombudsmanden er fremkommet med.

Vi studerer i øvrigt på højtryk i ministeriet grundigt udtalelsen fra ombudsmanden og den redegørelse om udlændingelovens kompetencerregler, som ombudsmanden har afgivet, og jeg er jo indkaldt, som det også er blevet nævnt, til samråd senere i dag, hvor jeg måske får lejlighed til at gå lidt mere i dybden.

Men når fru Dorte Bennedsen ud fra ét synspunkt og fru Pia Kjærsgaard ud fra et andet synspunkt knytter udtalelsen fra ombudsmanden sammen med det lovforslag, vi har til behandling her i dag, og siger – det var det, som Jyllands-Posten skrev forleden, og som fru Pia Kjærsgaard jo i vid udstrækning tog til sig – at jeg skulle have sagt, at jeg ikke har haft nogen mulighed for at tilbagesende palæstinensere, som allerede har fået endeligt afslag fra Flygtningenævnet, og at ombudsmanden skulle have udtalt, at det ikke er korrekt, idet intet hin-

[Justitsministeren]

drer denne tilbagesendelse – det er det, der står i Jyllands-Posten – så tror jeg, det må bero på en misforståelse både af min og af ombudsmandens udtalelse.

Derfor synes jeg, det er vigtigt at slå fast, sådan at det ikke misforstås, at når de palæstinensiske asylansøgere, som har fået afslag på asyl i Flygtningenævnet, fortsat opholder sig her i landet, skyldes det, at de enten har søgt Justitsministeriet om en opholdstilladelse efter reglerne i lovens § 9, stk. 2, altså reglerne om særlig humanitær opholdstilladelse, eller har begæret asylsagen genoptaget i Flygtningenævnet eller har indbragt en eller flere afgørelser for Folketingets ombudsmand. Her er det jo sådan efter en fast, årelang praksis, at sådanne begæringer om genoptagelse – klager – tillægges opsættende virkning. Derfor er jeg selvfølgelig ikke uenig i – som jeg også har sagt det ved tidligere lejligheder – at det er en væsentlig årsag til de lange sagsbehandlingstider, og det er jo et af de spørgsmål, vi vender tilbage til i forbindelse med drøftelserne om udlændingeloven.

Men jeg vil gerne sige meget klart til fru Pia Kjærsgaard, at bestemmelsen i udlændingelovens § 31 – og det er vigtigt at holde fast i – ikke giver nogen adgang til at gribe ind i en igangværende sagsbehandling, men er en bestemmelse, som først bliver aktuel i forbindelse med den eventuelle udsendelse af en person, som ikke er rejst ud af landet efter en upåklaget endelig afgørelse. Som jeg også tidligere har sagt – fru Pia Kjærsgaard har jo stillet en række spørgsmål til mig tidligere i Folketinget om det – er det vigtigt at holde fast i, at det, ombudsmanden har forholdt sig til, og som er diskussionens tema, er spørgsmålet om § 31 og dermed udsendelsesproblematikken.

Fru Pia Kjærsgaard har nærmest den opfattelse, at hvis jeg havde lagt ombudsmandens fortolkning til grund hidtil, kunne jeg bare være brudt ind i alle procedurerne og have sagt, at nu måtte de statsløse palæstinensere rejse ud af landet. Sådant er det altså ikke, og det er heller ikke det, denne lovregel drejer sig om.

Det er også vigtigt at sige i relation til fru Dorte Bennedsens udtalelser, at bestemmelsen i § 31 heller ikke giver mig beføjelser til at gå ind på nuværende tidspunkt i sagsforløbet vedrørende gruppen af statsløse palæstinensere og f.eks. meddele en generel opholdstilladelse.

Den omhandler som sagt selve udsendelsessituationen, og derfor må den ikke blandes sammen med bestemmelserne om meddelelse af opholdstilladelse, herunder også bestemmelserne i udlændingelovens § 9 vedrørende mulighederne for efter en nøje individuel vurdering af give enkeltpersoner humanitær opholdstilladelse.

Der har jo været behandlet en række sager for de statsløse palæstinensere i Justitsministeriet efter bestemmelserne om humanitær opholdstilladelse, og som jeg tidligere har sagt, har dette også i en lang række sager givet anledning til, at der rent faktisk er meddelt enkeltpersoner humanitær opholdstilladelse.

Det er også et svar til fru Elisabeth Arnold, for det, der altså er tale om, det, der er procedurerne, er, at asylgrundlaget som hidtil vurderes af Flygtningenævnet, spørgsmålet om humanitær opholdstilladelse vurderes af Justitsministeriet, og så er der udsendelsesproblematikken, som ombudsmanden har forholdt sig til, og hvor jeg netop har præciseret, hvilken procedure der nu vil blive fulgt i forbindelse med en selvstændig forvaltningsretlig afgørelse.

Om det så i konkrete sager ville føre til en anden afgørelse – det var det, fru Elisabeth Arnold spurgte om – kan jeg naturligvis ikke sige, for det ville kræve, at jeg havde de konkrete sager liggende foran mig, men lad mig sige generelt, at det tror jeg næppe, for situationen ville jo være den, at det grundlag, hvorpå der skulle træffes afgørelse om udsendelsen – og nu ser jeg bort fra, at der kan være fremkommet helt nye oplysninger, at der kan være opstået en ny situation i de lande, hvortil der kan være tale om en tilbagesendelse – i sit materielle indhold ville være meget lig for ikke at sige helt lig med det grundlag, som Flygtningenævnet har skullet vurdere sagen på.

Derfor må jeg altså sige til fru Elisabeth Arnold, at selv om der nu bygges denne særlige procedure op i forbindelse med udsendelsesproblematikken, betyder det ikke, at der generelt kan siges, at der bliver tale om andre afgørelser. Det ville også være mærkeligt, hvis det var tilfældet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Mit spørgsmål til justitsministeren lød helt

[Elisabeth Arnold]

præcist: Kan det udelukkes, at afgørelserne i disse sager havde fået en anden karakter, såfremt man havde anvendt den rigtige procedure, nemlig den, som ombudsmanden har erklæret for den rigtige procedure? Det var det, der var spørgsmålet, og det fik jeg ikke noget svar på.

Dernæst vil jeg gerne gentage det andet spørgsmål, jeg stillede til justitsministeren, nemlig: Havde justitsministeren tænkt sig at følge den henstilling, som fem partier i efteråret gav justitsministeren? Det var det, hr. Arne Melchior antydede tidligere i debatten at justitsministeren ville have gjort. Det fik jeg ikke noget svar på.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil bede ministeren om at forberede sig meget grundigt til det samråd, der skal være i dag i Retsudvalget, for jeg er – om end ud fra helt forskellige forudsætninger – enig med fru Elisabeth Arnold i, at der foreligger dårlige besvarelser fra ministeren.

Endelig vil jeg gerne stille følgende spørgsmål til formanden for Retsudvalget: Er det rimeligt, at vi her til morgen kl. 10, inden vi går i salen, og hvor sagen bliver færdigbehandlet kl. 10.15, får svar på de sidste fire spørgsmål, som vi har stillet til Justitsministeriet, fire alvorlige spørgsmål, som ingen af udvalgets medlemmer har haft konkret mulighed for at sætte sig ordentligt ind i, og som jeg tror at et fåtal faktisk har været ude at hente i deres bokse; de har ikke nået at komme op på skrivebordene endnu via sekretærens hjælp. Jeg vil gerne høre, om man mener, at det er en rimelig behandling af dette særforslag.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ministeren plejer at være meget klar, når han står på talerstolen. Meget kan man sige om hans indlæg, men klarhed var det svar, han kom med her, unægtelig ikke præget af. Og det har jeg i og for sig fuld forståelse for, for klarhed i denne sag er en for ministeren overordentlig ubehagelig egenskab.

Men når jeg tager ordet, er det, fordi ministeren talte noget om Jyllands-Posten og fru Pia Kjærsgaard og om mig i en form, som jeg

må sige – det er ikke for at være ironiserende – at jeg ganske enkelt ikke forstod. Derfor vil jeg gerne her fra talerstolen understrege, hvad det er, der er Socialdemokratiets ærinde i denne sag.

Det er, at vi hele tiden har hævdet, at ministeren har kompetencen til at træffe beslutning om udsendelse eller ikke udsendelse. Vi har sagt det ved forskellige lejligheder; f. eks. sagde et flertal under et samråd i september: Minister! Undlad at træffe beslutning om udsendelse i 3, 4, 6 måneder, indtil vi har fået de og de spørgsmål afklaret! Dette ville ministeren ikke, for han sagde: Jeg har ikke kompetencen til det. Det er det væsentlige i denne sag.

Nu har vi fået ombudsmandens redegørelse og svar om, at ministeren havde uret. Det var flertallet, der havde ret: Ministeren havde kompetencen, men han ville ikke udnytte den i denne periode, så vi kunne få klarhed over tingene. Det er det, Socialdemokratiet har ønsket at give udtryk for i dag, og for god ordens skyld har jeg altså nu skåret det ud i pap.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

På det møde i Retsudvalget var der et flertal for at afgive betænkning. Det blev samtidig aftalt, at vi skulle søge at hente svarene ind fra ministeriet så hurtigt som muligt, og det har vi gjort. Der vil stadig væk være mulighed for at stille spørgsmål i det, men alle var enige om, at det var den fremgangsmåde, vi kunne gøre brug af.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg kan ikke acceptere svaret fra formanden for Retsudvalget. Jeg vil bede om at få sagens behandling standset, og jeg vil gerne bede om afstemning om det.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er nu af fru Pia Kjærsgaard stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget. Jeg skal give adgang til en særskilt forhandling om det stillede forslag om udvalgsbehandling, og denne forhandling foregår efter reglerne for korte bemærkninger.

Ønsker nogen ordet om det af fru Pia Kjærsgaard stillede forslag om udvalgshenvisning?

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg vil naturligvis henstille til Tingets medlemmer at stemme nej til fru Pia Kjærsgaards forslag, idet jeg kan bekræfte som en af dem, der var til stede under det pågældende møde i Retsudvalget, at hr. Groves fremstilling af, hvad der blev besluttet på dette møde, var 100 pct. korrekt. Det blev endda yderligere omtalt, at svar kunne indkomme efter tredjebehandlingen i salen. Så hr. Grove har udført sit formandshverv til punkt og prikke, og ud over Fremskridtspartiet var alle enige i denne fremgangsmåde.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil blot for en ordens skyld bekræfte den fremstilling, som udvalgsformand hr. Henning Grove gav for et øjeblik siden. Der er absolut ingen grund til at tage dette forslag tilbage i udvalget. Vi skal gøre det færdigt nu.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Også jeg kan bekræfte udvalgsformandens fremstilling, og jeg kan føje til, at der var enstemmighed blandt de medlemmer af Retsudvalget, der var til stede. Og jeg kan give den oplysning, at Fremskridtspartiet også var repræsenteret.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg vil gerne bakke hr. Groves bemærkninger op og sige til fru Pia Kjærsgaard, at det ville være lettere, hvis fru Pia Kjærsgaard kunne huske, hvad det var, vi havde aftalt i Retsudvalget, hvor vi aftalte, at det skulle til tredjebehandling i dag, og at spørgsmål kunne stilles hen ad vejen. Der er overhovedet ikke lovet svar på spørgsmål her torsdag morgen. Jeg synes, det er flot, at Justitsministeriet har nået at svare. Vi stemmer altså imod, at sagen skal tilbage til udvalget.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg kan også bekræfte, at hr. Groves frem-

stilling af proceduren er helt korrekt, og vi ønsker heller ikke sagen tilbage i udvalget igen.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det blev oplyst, at det var et enstemmigt Retsudvalg, der besluttede den procedure. Det er ikke tilfældet. På Fremskridtspartiets vegne begærede jeg, at sagen blev udsat, til vi havde fået svar på spørgsmålene. Et flertal ville have denne sag presset igennem, og det var jeg nødt til at acceptere i demokratiets navn, så det er ikke et enstemmigt udvalg.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Er der flere, der ønsker ordet om det stillede forslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning om det af fru Pia Kjærsgaard stillede forslag om udvalgshenvisning.

Afstemning

Det af Pia Kjærsgaard (FP) stillede forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling,

forkastedes, idet 7 (FP) stemte for, 102 (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) imod.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Vi genoptager derefter forhandlingerne om lovforslaget.

Justitsministeren (Engell):

Der blev stillet et par spørgsmål til mig, som jeg skal søge at svare på.

Fru Elisabeth Arnold bad mig lidt mere præcist svare på, om det kunne udelukkes, at afgørelserne havde fået en anden karakter, hvis vi havde vidst det, som vi ved nu efter ombudsmandens besvarelse, og med den procedure, som skal bygges op. Som jeg var inde på før, kan jeg ikke svare med 100 pct.s sikkerhed, for det ville kræve, at jeg selv så alle sagerne, og det har jeg af gode grunde ikke mulighed for, men jeg tror det ikke.

Med hensyn til henstillingen fra de fem partier tilkendegav jeg dengang, at jeg ikke fandt, det var rigtigt, at jeg fulgte den. Det var det synspunkt, jeg havde dengang, og det er også – om jeg så må sige – af det videre handlingsfor-

[Justitsministeren]

løb fremgået, hvad der har været regeringens og regeringspartierne holdning.

Fru Pia Kjærsgaard var meget kritisk over for de besvarelser, der er givet af de spørgsmål, som Fremskridtspartiet i dag har stillet gennem Folketingets Retsudvalg, og det forstår jeg ikke. I et af spørgsmålene bliver jeg bedt om at give et svar på, hvilke omkostninger der vil være forbundet med vedtagelsen af denne lov. Det samme spørgsmål stillede fru Pia Kjærsgaard mig her i salen, da vi havde anden behandling af lovforslaget, og mit svar var, hvordan i alverden man skulle kunne give et sanddrueligt svar på et sådant spørgsmål uden kendskab til, i hvilket omfang de statsløse palæstinensere, der er omfattet af loven, siden hen måtte få arbejde eller ikke få arbejde, have krav på overførselsindkomster, dagpenge osv. Det kan man ikke svare meningsfyldt på, og man kan heller ikke angive et totalbeløb. Der vil være nogle, som siden hen får et arbejde, tjener penge, har forretninger osv. og derved tilfører bruttonationalproduktet noget. Jeg gør mig altså meget store anstrengelser for at svare så hurtigt og præcist som muligt på de spørgsmål, der stilles, men man kan ikke løse cirkelns kvadratur, og det er ganske enkelt ikke altid, at de spørgsmål, der stilles, lader sig besvare.

Fru Dorte Bennedsen præciserede sine udtalelser fra første runde. Jeg vil også gerne præcisere mine, for det, jeg tilkendegav, var, at heller ikke med ombudsmandens udtalelse og den praksis, der skal bygges op, vil justitsministeren få kompetence til generelt at give en humanitær opholdstilladelse til en større gruppe. Jeg ønskede at præcisere, at § 31-problematikken vedrører udsendelsesspørgsmålet og ikke spørgsmålet om, hvorvidt man i henhold til lovens § 9 kan give en humanitær opholdstilladelse til en større gruppe.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nogle af de besvarelser, som justitsministeren giver på de heroppefra stillede spørgsmål, skal nærmest tages med tang, men det spørgsmål, jeg stillede først, nemlig om det kunne udelukkes, at der var kommet andre afgørelser, hvis ministeriet havde handlet i overensstemmelse med den rigtige fortolkning af udlændingeloven, må altså nu besvares med et nej, det kan ikke udelukkes. Ministeren tror det ik-

ke, men han er ikke sikker, og det kan man naturligvis heller ikke være, men jeg vil fortolke det derhen, at det var et nej, det kan ikke udelukkes.

Til gengæld må jeg sige, at svaret på det andet spørgsmål, hvor ministeren klart sagde, at han ikke ønskede at følge den appel, som 5 partier rettede til ham i efteråret om humanitær opholdstilladelse til de asylsøgende palæstinensere, er et klart nej. Det ønskede ministeren ikke, og dermed er CD frataget sin barne-tro og sin tro på, at ministeren ville gøre, som et flertal i Folketinget bad ham om. Jeg vil gerne spørge, om det svar giver anledning til nogen kommentarer fra CD's side.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Arne Melchior, og det er et indlæg i anden runde.

Arne Melchior (CD):

Jeg skal først forholde mig til det svar, som justitsministeren gav mig på mit første indlæg, hvor jeg gav udtryk for dyb bekymring for relationerne mellem regeringen – herunder specielt justitsministeren og Justitsministeriet – Folketinget og befolkningen. Jeg vil betegne svaret som godt. Det var lidt kort, og det var vel også det eneste mulige for ministeren at give, men det var alligevel godt, så det vil jeg kvitte-re for.

Når ministeren siger, at han skal se på det og bestræbe sig mest muligt, vil jeg understrege, at det haster. Ordren – og intet mindre – må lyde på, at der skal gives hudløst ærlige svar, også selv om svaret falder ud på en måde, som man synes er ubehagelig for én selv.

Ved andenbehandlingen drøftede vi de svar, der var givet vedrørende Spaniens og Hollands forhold til udvisninger af denne art, og jeg påviste sort på hvidt, at de første svar var venligt sagt mangelfulde og i virkeligheden vældig fejlagtige og tilslørede sandheden. Det må ikke gentage sig. I gamle dage havde man et udtryk, der hed »et ord er et ord«, og et svar må være et svar. Et svar fra en minister må være af samme lødighed som et svar, man afgiver i retten under vidneansvar, således at det er det fulde svar og man ikke benytter sig af omveje for at undgå at svare.

Så skal jeg benytte lejligheden til at rykke for forslaget til ændring af udlændingeloven.

[Arne Melchior]

Det har nu snart taget 2 år fra adviseringen af det, til det overhovedet ser dagens lys; der har været en redegørelse i mellemtiden for at vinde tid; men det er ikke redeligt at kritisere tingene, således som f.eks. hr. Helge Adam Møller gjorde i går, og så ikke fremsætte sine forslag.

Så er der det spørgsmål, som fru Elisabeth Arnold rejste, og dér vil jeg indrømme, at jeg er dybt chokeret over ministerens svar. Jeg vil da sige til fru Elisabeth Arnold, at hvis ministeren, og jeg tør godt sige havde votet at foretage sådanne udvisninger – og det er ikke sådan, at det afgøres klokken elleve om aftenen, og så sendes folk ud den næste morgen, for der gives en frist – så ville jeg have været parat til at tage sagen ned i salen i form af en forespørgselsdebat og sætte ministeren på plads, og så kunne ministeren have sat sit politiske liv ind på det. Jeg tror ikke, at ministeren havde votet det, men jeg vil godt sige, at det da er helt klart, at det svar, vi har fået i dag, naturligvis skærper CD's holdning over for justitsministeren ganske betydeligt med hensyn til ting, der muligvis er forestående, begyndende med et samråd i eftermiddag. Når man så overlegent sætter sig ud over, hvad et flertal i Folketinget henstiller til én, og ikke kan begribe, hvad det forpligter en ansvarlig minister til, må jeg sige, at så er min tryghed henvist til den mindste ø, vi overhovedet har.

Justitsministeren (Engell):

Det er en bemærkning til hr. Arne Melchior's indlæg. Vi skal huske på, at den henvendelse, jeg fik fra 5 partier, opfordrede mig til at give en generel opholdstilladelse til gruppen af statsløse palæstinensere hvilende på lovens bestemmelser om en særlig, humanitær opholdstilladelse, og at mit svar herpå var, at jeg ikke mente, at der var grundlag for det, for denne regel sigter på et ret snævert anvendelsesområde og en nøje individuel behandling af den enkelte asylansøger. Det var det, der var udgangspunktet for mit svar.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg vover endnu en gang at sætte min juridiske forståelse over for ministerens. Jeg forstår godt, at ministeren snævert fortolker adgangen til humanitær opholdstilladelse sådan, at den skal gives efter en individuel vurdering, men

livet er altså mere mangfoldigt end paragrafferne, og de fem partier, altså flertallet, støttede deres henvendelse på, at der var tale om udsendelse til et af en fremmed magt besat land. Det var gældende for alle, så ministeren behøvede ikke at gøre sig umage med at gennemgå hver enkelts flugthistorie og familiesammenhænge, for der var én helt speciel begrundelse, som gjorde disse sager anderledes end andre sager. Hvis der var følelser tilbage i justitsministeren – i det mindste bare i lillefingeren – kunne han ikke have svært ved at forstå, at det hverken stemmer med dansk retsopfattelse, med international retsopfattelse eller med vore forpligtelser at sende mennesker tilbage til et land, der er besat af en fremmed militærmagt. Jeg fatter ikke, at justitsministeren klynger sig til en position, som han intellektuelt snart må kunne forstå er umulig at bevare.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Nu er reglerne her i huset heldigvis sådan, at man har lov til at citere, hvad man selv har sagt i et udvalgsmøde. Derfor vil jeg gerne sige, at i det samråd, der fandt sted i midten eller hen mod slutningen af september måned 1991, bad Socialdemokratiet ministeren om at undlade udsendelse i 3, 4, 6 måneder – nøjagtig sådan faldt ordene – og det bad vi om, fordi ingen af os havde klarhed over, hvad den aftale, der var indgået mellem Libanon og Syrien 1. september 1991, indebar. Derfor bad vi ministeren om at undlade udsendelse i denne periode, indtil vi kunne få bl.a. UNHCR's vurdering af, hvad aftalen ville betyde for hjemvendende statsløse palæstinensere, men det nægtede ministeren. Han sagde, at han ikke havde kompetencen til det, og det kan han altså ikke smygge sig uden om ved nu her at tale om, at han ikke kunne give generelle opholdstilladelser. Han kunne have undladt udsendelse i den periode, indtil vi havde fået de fornødne oplysninger; det nægtede han, og nu har vi ombudsmandens ord for, at hans begrundelse for denne nægtelse ikke var korrekt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 59 stemmer (S, SF og RV) mod 50 (KF, V, FP, CD og KRF).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af udvalg til undersøgelse af eventuelle misbrugsmuligheder i andelsbeskatningen.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 26/11 91. Første behandling 5/12 91. Betænkning 19/2 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Thoft (SF):

Jeg vil blot sige tak til ministeren for forslaget, og jeg har tillid til, at det udvalg, ministeren foreslår, vil være i stand til at komme med en tilbundsgående undersøgelse af de misbrugsmuligheder, som vi har konstateret rent faktisk findes.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 111 stemmer.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Dette vil blive meddelt skatteministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatlove. (Gennemførelse af fusionsdirektivet og moder-/datterselskabsdirektivet).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 3/10 91. Første behandling 22/10 91. Betænkning 19/2 92).

Der var stillet 26 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Jens Thoft (SF):

SF er taknemmeligt for, at ministeren også er blevet økonomiminister. Nu er det blevet sjovere at være medlem af Folketingets Skatteudvalg, for ministeren er begyndt at stille ændringsforslag, når vi afdækker rent faktiske huller i lovgivningen, og det er en ny vending, for vi har i flere år oplevet, at lige meget hvad vi fandt af huller, stemte et flertal alligevel lovgivningen igennem.

Vi konstaterer nu, at der er stillet i stribevis af ændringsforslag til fusionsdirektivet og moder-/datterselskabsdirektivet, og de fleste lukker faktisk huller, som SF har påpeget i udvalget. Vi vil understrege, at resultatet stadig ikke er blevet godt nok, så når vi når til tredjebehandlingen, vil SF stemme imod. Men vi er særdeles tilfredse med, at man i det mindste undervejs har lukket en række huller – tak for det!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1–11, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 12, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 13–16, § 3, således ændret, §§ 4 og 5, ændringsforslag nr. 17–21, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 22, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 23 og 24, § 8, således ændret, ændringsforslag nr. 25 og 26 og § 9, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.